

Ara toca segrestar la història

Autor: Eugeni Casanova

Data de publicació: 30-12-2013

L'Eugeni Casanova, convençut que al llarg dels segles s'ha manipulat i falsejat la història de Catalunya, creu que, de cara al 2014, el Govern espanyol s'ha proposat segrestar-nos novament el passat.

El singular Wert ha perpetrat un currículum escolar que imposa el 100% de la història i de les humanitats a les comunitats autònomes. No és la política del ministre més qüestionat del govern, sinó la de Mariano Rajoy. Ara toca obrir aquest front. L'any que s'acaba ha tocat llengua.

Luisa Fernanda Rudi, la inventora del lapao, ha començat a fer declaracions segons les quals els catalans volen apropiat-se de la història de l'Aragó, i ha organitzat un simposi de llarg recorregut que començarà amb una ponència que ho diu tot: 'Fernando II de Aragón y el nacimiento de España'.

La història és, no cal dir-ho, una estructura d'estat i som davant d'un nou projecte coordinat per les ments preclares de la FAES. Aznar & Co estan obsessionats per demostrar que Catalunya no va ser una nació jurídica, sinó un simple apèndix de l'espanyolíssim Aragó. Tres estudioses com Botella, Cospedal i Aguirre insisteixen molt en aquest punt històric.

L'ambaixador a Londres, Federico Trillo, heroi de Perejil, ho va voler proclamar urbi et orbi en una carta al Financial Times (7/XI/2012): 'Escòcia va ser una nació independent i ha estat part del Regne Unit des que el parlament escocès va decidir lliurement unir-se-li al segle XVIII. Per contra, Catalunya era part del més ampli Regne d'Aragó i ha estat una part integral d'Espanya des dels orígens, fa més de cinc segles'. Si Trillo sabés anglès, s'adonaria que va dir 'Regne' i no 'Corona', que ve a ser com confondre l'Aragó actual amb Espanya. És el nivell.

Vivim temps historicistes. Artur Mas ha felicitat les festes amb una imatge del setge austriacista de Barcelona del 1705,

que va acabar en victòria catalana: tot un missatge. Alguns l'han acusat d'anacronisme, però n'hi ha tradició. Franco va esperar tres dies a entrar a Barcelona el 26 de gener del 1939 perquè la desfilada per la Diagonal coincidís amb l'aniversari de la derrota que va patir l'exèrcit de Felip IV a mans de la Generalitat a la batalla de Montjuïc, el 1641. Ho van argumentar de manera inequívoca: 'El glorioso Ejército español tiene memoria'.

Aquest any que comença en tindrem un tip. L'espanyolisme no para de carregar contra els actes del tricentenari i reiteren que aquella va ser una guerra dinàstica internacional i no pas un conflicte per la llibertat catalana. Un altre erudit, Enric Millo, va assegurar que 'l'any 1714 els catalans no lluitaven per la independència i estaven defensant una manera d'entendre Espanya'. S'obliden, entre altres detalls, que la pau d'Utrecht es va signar l'abril del 1713 i que el primer Borbó va prosseguir la guerra fins arrasar Barcelona i Catalunya sencera. I durant dècades, i fins avui.

Els seus llibres –els altres eren prohibits– han dit sempre que Felip V va salvar els catalans de la decadència. Vam haver d'esperar que Albert Garcia Espuche anés a l'arrel, a les actes dels notaris barcelonins, per veure que Barcelona era el 1700 una ciutat rica, dinàmica i cosmopolita.

La qüestió no és gens banal perquè si Catalunya havia tingut un Estat i el va perdre per la força i de manera il·legal, el dret internacional li haurà de reconèixer. No es tractaria de guanyar la sobirania, sinó de recuperar-la, que és prou diferent. La qüestió pot anar encara més lluny, com planteja Albert Pont: en cas de recuperació, 300 anys després, de l'Estat català ¿qui seria l'hereu de l'actual Espanya? Qui se'n quedaria els actius? Amb quins arguments? Rússia va succeir en els fòrums internacionals l'URSS, però va ser perquè les quinze velles repúbliques ho van pactar. Però la turbulenta Espanya en descomposició no vol pactar res.

Cal, doncs, que els catalans expliquin els fets des del seu punt de vista. Per això són necessàries plataformes que divulguin la història, com el Centre Cultural Born, o simposis com 'Espanya contra Catalunya'. De fet, és bastant més que la història: estan tergiversant el mateix present, n'hi ha prou amb un cop d'ull als mitjans de Madrid o als missatges que arriben des de l'establishment. N'hi ha prou amb Wert.

Si ho fan davant dels nostres ulls, què es pot pensar dels documents dels arxius, la majoria còpies de còpies? El Tirant, per exemple, va ser durant segles un 'clàssic castellà anònim', fins que Marian Aguiló en va descobrir un exemplar en català i el va publicar el 1873. Abans, l'edició original era la que s'havia publicat a Valladolid el 1511 sense nom d'autor i sense esment que fos una traducció. La filòloga Glòria Sabaté explica en un estudi que 'el traductor va actuar sobre tots aquells aspectes que relacionaven el 'Tirant' a una cultura diferent i aliena a la castellana'. Aquesta novel·la havia estat un best-seller, per això se'n va salvar algun exemplar. Quantes vegades es va repetir la jugada? El filòleg Pep Solervicens prova que bona part de les obres editades a l'època de Carles I van desaparèixer durant el regnat de Felip II.

¿Ningú s'ha plantejat mai, per exemple, com pot ser que Ferran II cedís els drets sobre el Nou Món a Castella, d'on va acabar expulsat per 'catalanote'? Era un irresponsable? Era molt generós? Però si va inspirar 'El príncep' de Maquiavel! Havia estat el seu tresorer, Lluís de Santàngel, qui havia finançat Colom. L'erudit Jaume Ramon Vila explicava un segle més tard (1602) que havia vist a l'Arxiu Reial de Barcelona els documents firmats per ell que ho provaven. Després van desaparèixer.

Aquest arxiu, hereu del Comtal i radicat sempre a Barcelona, va passar amb la Nova Planta borbònica a ser denominat Reial i General de la Corona d'Aragó i d'altres maneres, fins que va acabar en 'Arxiu de la Corona d'Aragó'. Ara Aragó en reclama la part corresponent 'que els catalans s'han apropiat'. Tanquen el cercle, un cop més.

Eugeni Casanova

Article publicat a VilaWeb el 28 de desembre de 2013